

عربی ۲ (درس ۴) - سنجش

- ۱- نوع اعراب «ثوان» در جمله «إِنَّ الْحَيَاةَ دَقَائِقٌ وَ ثَوَانٌ» کدام است؟
 (۱) ظاهری (۲) تقدیری (۳) فرعی (۴) محلی
- ۲- في أيّ جوابٍ علامة الاعراب تقديريّة كلها؟
 (۱) تقوى، كتابي، دعوى (۲) راضي، دنيا، سعي (۳) عليّ، متى، رأي (۴) فوي، ربي، سماء
- ۳- ما هو الصحيح فيما يلي :
 (۱) رجلٌ ساع (۲) رجلاً ساعاً (۳) رجلٍ ساعي (۴) رجلٌ ساعيّ
- ۴- عین التعرّيب الدقيق :
 «بايد از همنشینی با اشرار دوری کنی، زیرا آنها به تو بدی می کنند و برای تو ضرر به بار می آورند»
 (۱) يجب أن تبتعد عن مجالسة الأشرار، لأنّ اولئك قد يُسيئون إليك و يجلبون الضرر
 (۲) عليك أن تبتعد عن مجالسة الاشرار لأنهم يُسيئون اليك و يجلبون لك الضرر
 (۳) يجب عليك الابتعاد عن مجالسة الأشرار، لأنّ هولاء يُسيئون اليك و يضرّونك
 (۴) لبتعد عن مصاحبة الأشرار، لأنّ هولاء يُسيئون اليك و يضرّونك
- ۵- عین الجملة التي إعراب «قاضي» تقدير.
 (۱) خرج الرجل مع القاضي من المحكمة
 (۲) رأيتُ القاضي في المحكمة عند دخوله
 (۳) الحمد لله الذي جعل قاضينا من الخادمين
 (۴) لم يبق في المحكمة احدٌ إلا قاضياً
- ۶- عين الصحيح في اعراب «مجازي»: «الله مُجازي الانسان بإحسانه إلى والدَيْهِ.»
 (۱) مبتدا مؤخر و محلاً مرفوع
 (۲) خبر و مرفوع بعلامة ظاهرية
 (۳) مبتدا مؤخر و تقديراً مرفوع
 (۴) خبر و تقديراً مرفوع
- ۷- عین نوع الاعراب لكلمة «التقوي» في العبارة التالية؟ «إِنَّ قُلُوبَ الْعَارِفِينَ مَعْدُنُ التَّقْوَى وَ الْعَشْقُ»
 (۱) خبر و مرفوع (۲) تقديراً مجرور (۳) مجرور بعلامة فرعية (۴) محلاً مجرور
- ۸- عين الصحيح في الاعراب و التحليل الصرفي: «أرسلَ اللهُ رسوله لنا بالهُدَى»
 (۱) رسول: اسم - مفرد مذكر - جامد - نكرة - معرب/ مفعول به و منصوب
 (۲) نا: ضمير منفصل - للمتكلم وحده - معرفة - مبني/ مجرور محلاً به حرف جر
 (۳) هدى: مفرد مذكر - مشتق و صفة مشبهة - معرب/ مجرور محلاً بالباء
 (۴) أرسل: فعل ماضي - للغائب - مزيد ثلاثي - متعدّ/ فعل و فاعله (الله) والجملة فعلية

٩- عين الصحيح في الاعراب و التحليل الصرفي: «الراضي عن نفسه غير محبوب بين الناس!»

- (١) نفس: مفرد مونث - مشتق و صفة مشبهة - نكرة/ مفعول و منصوب محلاً
(٢) الناس: اسم - جامد - معرف بأل - معرب - ممنوع من الصرف - مجرور
(٣) محبوب: اسم - مفرد مذكر - مشتق و اسم مفعول - نكرة - معرب - منصرف
(٤) الراضي: مفرد مذكر - مشتق و اسم فاعل - معرف بأل - مقصور/ مبتدا و مرفوع تقديرًا

١٠- عين الاعراب التقديرى: «قال الصحابيُّ: إلهي! اجعل رِضايَ صدقةً في سبيلك، فدَمَعَت عيناه»

- (١) إله - رضا
(٢) إلهي - عينا
(٣) الصحابيُّ - رضاي - عينا
(٤) الصحابيُّ - إلهي - رضاي

١١- عين الاعراب التقديرى؟ «هو الذى أرسل نبيّه بالهُدى، فقال النبيُّ: كلامى حقٌّ»

- (١) هُدى - كلام
(٢) الهُدى - النبيُّ
(٣) الذى - الهُدى - النبيُّ
(٤) الذى - نبيُّ - الهُدى

١٢- عين الصحيح فى الاعراب و التحليل الصرفي: «صرخَ الرَّاعى و طلبَ المُساعدة»

- (١) طلبَ: للغائب - مزيد ثلاثى - لازم - مبنى على الفتح / فعل و فاعله «الرّاعى» و الجمله فعلية
(٢) صرخَ: فعل ماضٍ - للغائب - مجرد ثلاثى - متعدّد - مبنى / فعل و فاعله ضمير «هو» المستتر
(٣) المُساعدة: مفرد مونث - مصدر من باب مفاعلة - ممنوع من الصرف / مفعول به و منصوب
(٤) الرَّاعى: اسم - مفرد مذكر - معرف بأل - معرب - منقوص / فاعل و مرفوع تقديرًا

١٣- كم إعراباً تقديرياً فى العبارة التالية؟

«سافرنا فى إحدى الرّحلات إلى جزيرة استوائيه نُفتّش عن آثار طُيى ذى فُرون جميله»

- (١) اثنان
(٢) واحد
(٣) أربعة
(٤) ثلاثة

١٤- عين الصحيح عن إعراب «القاضى / قاضٍ»؟ «رأيتُ القاضى يحكم بالقسط فهو قاض عادل».

- (١) منصوب ظاهراً / مرفوع تقديرًا
(٢) مجرور تقديرًا / مجرور ظاهراً
(٣) منصوب ظاهراً / مجرور تقديرًا
(٤) مرفوع تقديرًا / منصوب تقديرًا

١٥- عين الاعراب المحلى فى الأسماء؟ «الغافل هو الذى يتبع الهوى، و العاقل من اعتبرَ بالتجارب».

- (١) هو - الذى - من
(٢) هو - الهوى - من
(٣) الغافل - هو - الهوى
(٤) هو - الذى - اعتبر

١٦- عين الاعراب التقديرى:

- (١) رأيت أخاك فى المزرعة.
(٢) شاهدت أخي فى المدرسة.
(٣) جاء أخوك إلى البيت.
(٤) مررت بأخيك فى الصف.

١٧- عين الاسم الذى يختلف عن الباقي؟

- (١) الغليا
(٢) المشئي
(٣) الهُدى
(٤) العصا

١٨- كم اسماً له الاعراب التقديري؟ «كان الطبيب المسلم زكريا الرازي سهر الليالي لطلب الغلى و المعالي»

(١) اربعة (٢) ثلاثة (٣) اثنان (٤) خمسة

١٩- عَيْن الصحيح للفراغ: «شاهدت ... يتحدّث عن ال...، و هو ... عادلاً»

(١) قاضياً / هُدَى / قاضٍ (٢) قاضي / هُدَى / قاضياً (٣) القاضي / هُدَى / قاضٍ (٤) القاضي / هُدَى / قاضي

٢٠- عَيْن ما ليس فيه اسم منقوص:

(١) أنا لا أحبّ الراضي عن نفسه. (٢) عليك السعِي في الحسنات يا مؤمن!
(٣) إنّ الحامي عن الحق هو المؤمن! (٤) بُعث النبي (ص) ليكون ساعياً في أمر الله.

٢١- عَيْن العبارة التي فيها إعراب تقديري:

(١) شاهدت التلميذة التي تعلّمت الدروس كلها في المدرسة.

(٢) تحدّث علي (ع) حول الأخلاق الفاضلة كثيراً.

(٣) إحدى طرق النجاح هي الاجتهاد للوصول إلى الهدف.

(٤) إنّ أباك يدافع عن مظلومي العالم في كلّ الأحيان.

٢٢- عَيْن الكلمات التي لها إعراب محلي: «كثيرٌ من هؤلاء المسلمين يذهب في شهر ذي الحجة إلى مكة المكرمة»:

(١) هؤلاء - ذي - مكة (٢) المسلمين - ذي - المكرمة

(٣) يذهب - مكة (٤) يذهب - هؤلاء

٢٣- عَيْن الكلمات التي لها إعراب تقديري: «يا رَبِّ! احفظ جوارحي في الدنيا من المعاصي»:

(١) رَبِّ - جوارح - المعاصي (٢) رَبِّ - جوارح - الدنيا - المعاصي

(٣) احفظ - جوارح - الدنيا - المعاصي (٤) احفظ - جوارح - الدنيا

٢٤- عَيْن الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي:

«سَلِمْتُ علي مَن يَتَّبِعُ الهُدَى»:

(١) سَلِمْتُ: ماضٍ - للمتكلم وحده - مزيد ثلاثي من باب تفعيل / فعل و فاعله ضمير «ت» البارز

(٢) مَن: موصول خاص - لجمع المذكر - معرفة - مبنى على السكون / مجرور محلاً بحرف «علي»

(٣) يَتَّبِعُ: مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي - لازم - مبنى / فعل مرفوع و فاعله ضمير «هو» المستتر

(٤) الهُدَى: اسم - مفرد مذكر - معرّف بأل - معرب - منقوص - منصرف / مفعول و منصوب تقديراً

٢٥- عَيْن الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي:

«الراضى عن أعماله لا يتقدّم في حياته!»:

(١) حياة: جمع سالم للمؤنث - جامد - معرّف بالاضافة - منصرف / مجرور بحرف الجرّ

(٢) يتقدّم: مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعيل - معرب / فعل مرفوع و فاعله ضمير «هو» المستتر

(٣) أعمال: جمع تكسير (مفرد: عمل، مذكر) - مشتق و اسم تفضيل - معرّف بأل / مجرور بحرف «عن»

(٤) الراضى: اسم - مفرد مذكر - مشتق - معرّف بأل - معرب - منقوص / مبتدا و مرفوع تقديراً

٢٦- عَيْن ما له إعراب **تقديرى**: «فى إحدَى السنوات ذهبْتُ مع أخى و صديقى إلى الغابة و جلسنا على تَلِّ رملَى»: (١) أخ - صديق - رملَى (٢) أخ - صديق - السنوات (٣) إحدى - أخى - إلى (٤) إحدى - أخ - صديق

٢٧- عَيْن الصحيح عن الإعراب **التقديرى**:

- (١) أرسل الحاكم قاضٍ إلى المحكمة.
- (٢) من اتَّبِع الهوى فهو الجاهل!
- (٣) إنَّ الله بعث أنبياءه بالهُدَى.
- (٤) الراضى عن نفسه ليس محبوباً عند الناس!

٢٨- «ما از جوانان خود تلاش و کوشش در راه اهداف عالی را مى خواهيم!»:

- (١) نحن نريد من شبابنا السعى و الجهد فى سبيل الاهداف العالية!
- (٢) نحن نطلب من شباب بلدنا الجهد فى السبيل اهداف العالية!
- (٣) نحن نريد من الشباب الجهد و السعى فى طريق الاهداف العالى!
- (٤) نطلب من الشبابنا السعى للوصول الى الاغراض العالية!

٢٩- عَيْن الصحيح فى الاعراب و التحليل الصرفى:

«نحنُ سنُشاهدُ نتيجةَ اعمالنا فى هذه الدنيا!»:

- (١) نتيجة: اسم - مفرد مؤنث - معرّف بالاضافة - معرب / مفعول به و منصوب
- (٢) اعمال: جمع تكسير (مفرد: عمل، مذكر) - معرّف بالاضافة / مفعول به و منصوب
- (٣) نحن: ضمير منفصل مرفوع - للمتكلم وحده - معرفه / مبتدا و مرفوع تقديرأ
- (٤) نشاهد: للمتكلم مع الغير - مزيد ثلاثى من باب مفاعلة / فعل و فاعله ضمير «نحن» البارز

٣٠- عَيْن الاعراب التقديرى:

- (١) شاهدت القاضى يحكم بالعدل.
- (٢) ارسل الله الوحى عن طريق انبيائه.
- (٣) انَّ النبى (ص) كان اصدق الناس لساناً.
- (٤) هذا الفتى طالب مثالى فى الاخلاق و الدرس.

٣١- عَيْن الصحيح للاعراب و التحليل الصرفى:

«كثيرٌ من المسلمين يحجّون بيتَ الله الحرام فى مكّة المكرّمة»:

- (١) المسلمين: جمع سالم للمذكر - مشتق و اسم فاعل من مصدر «تسليم» / مجرور بحرف الجر، و علامة جرّه الياء
- (٢) مكّة: اسم - مفرد مؤنث - معرفة (علم) - ممنوع من الصرف / مجرور بحرف «فى» و علامة جرّه الفتحة
- (٣) يحجّون: مضارع - للغائبين - مبنى للمجهول / فعل و مرفوع بثبوت نون الاعراب، فاعله ضمير الواو
- (٤) الحرام: مفرد مذكّر، معرف بال، معرب - ممنوع من الصرف / نعت و منصوب بالتبعية للمنعوت

٣٢- عَيْن الصحيح فى الاعراب و التحليل الصرفى:

«الداعى الى الخير أو الشرّ كفاعلهما!»:

- (١) هما: ضمير متصل للنصب أو للجرّ - للغائبين - نكرة - مبنى على السكون / مضاف اليه و مجرور محلاً
- (٢) الداعى: مفرد مذكر - مشتق و اسم فاعل من مصدر «دعوة» - معرب - منقوص / مبتدا و مرفوع تقديرأ
- (٣) فاعل: اسم - مشتق و اسم فاعل من مصدر «افعال» - نكرة / مجرور بحرف «ك». كفاعل: جار و مجرور و خبر
- (٤) الخير: اسم - مفرد مذكّر - معرف بال - معرب / مجرور به حرف الجر، الى الخير: خبر و مرفوع محلاً

۳۳- عین ما له علامات تقدیریه للاعراب : « ذهبنا عند أبي في العيد الماضي لتقديم الهدايا»
(۱) عند - ابي - ماضی (۲) اب - فی - ماضی (۳) عند - اب - هدايا (۴) اب - ماضی - هدايا

۳۴- عین الاصح والادق في الجواب للترجمة:

« الغفلة عن مستقبل بلادنا یجرنا إلى التبعية و نهب ثرواتنا»:

- (۱) غفلت از آینده کشورمان ما را بسوی وابستگی و غارت منابع ثروتهای مان می کشاند!
- (۲) بی خبری از سرنوشت کشور ما را بسمت پیروی و غارت ثروتمان می برد!
- (۳) غافل ماندن از مسیر و روند وطن، غارت شدن ثروتهای کشور را به همراه دارد!
- (۴) خبر نداشتن از آینده، ما را بطرف وابسته شدن و چپاول منابع و ثروتمان می کشاند!

۳۵- عین الأسماء المقصورة: «الزموا التقوى و لا تتبعوا هواكم فی الحياة الدنيا!»:

- (۱) هوی - الدنيا (۲) التقوی - الدنيا (۳) التقوی - هوی - الدنيا (۴) التقوی - هوی - الحياة

۳۶- عین الكلمات التي لها علامات الاعراب **التقديرية**: وجدت صديقي ذا التقوى و هو داع إلى السعى»

- (۱) ذا - التقوی - الی (۲) التقوی - داع - السعی (۳) صديق - التقوی - السعی (۴) صديق - التقوی - داع

۳۷- «اخذت كتاباً علمياً هادياً من مكتبة مدرستي الأخرى». كم اسماً منقوصاً فی العبارة؟:

- (۱) واحد (۲) اثنان (۳) ثلاثة (۴) اربعة

۳۸- «إنّ الداعي إلى الخير قولاً و عملاً مرضيٌ عندالله حقاً!»:

- (۱) ادعا کننده به نیکی در گفتار و اعمال قطعاً خداوند از او راضی است!
- (۲) خداوند از کسی که در کردار و گفتار دعوت به نیکی می کند راضی است!
- (۳) دعوت کننده به خیر در گفتار و کردار، حقیقتاً مورد رضایت خدا است!
- (۴) قطعاً دعوت کننده به خیر از نظر کردار و عمل مورد رضایت خداست!

۳۹- «تقصير الامال في الدنيا دليل العقل، فقصر آمالك في الدنيا!»:

- (۱) دَلِيلُ - الْعَقْلُ - آمَالِكِ - الدُّنْيَا (۲) الْآمَالُ - دَلِيلُ - الْعَقْلُ
- (۳) الدُّنْيَا - الْعَقْلُ - قَصْرُ - آمَالِكِ (۴) تَقْصِيرُ - الدُّنْيَا - دَلِيلُ - قَصْرُ

۴۰- «القرآن هُدًى للمُتقين و هو قاضٍ بين الناس!»:

- (۱) هُدًى: اسم - مفرد مذکر - نكرة - معرب - مقصور/ خبر مفرد و مرفوع تقدیراً.
- (۲) المتقين: جمع سالم للمذکر - مشتق و اسم فاعل/ مجرور تقدیراً بحرف الجرّ.
- (۳) قاضٍ: اسم - مفرد مذکر - مشتق و اسم فاعل معرب - مقصور/ خبر مفرد و مرفوع تقدیراً.
- (۴) القرآن: مفرد مذکر - جامد - معرّف بآل - معرب - ممنوع من الصرف/ مبتدأ و مرفوع تقدیراً.

۴۱- عین ما ليس فيه علامات التقديرية للاعراب:

- (۱) قيمة الفتى بنشاطه و بمروءته.
- (۲) لا تُشغلك زخارف الدنيا بنفشها!
- (۳) إحذر الذي يتبع الهوى دائماً!
- (۴) يسجن الحارس المعتدي خارج المدينة.

۴۲- عَيْن «من» تختلف عن الباقي في الاعراب:

- (۱) العاقل يُبعد عن الباطل من كان في الضلال.
- (۲) هل يستوي من جرمه صغير و من جرمه كبير؟!
- (۳) نحن نحترّم من له سخاء الكفّ.
- (۴) يا بني، لا تُعاتب من تُحبه بالسوء إليه!

۴۳- «يُوصينا الأنبياء بتقوى الله»:

- (۱) الأنبياء: اسم - جمع تكسير (مفردة: نبيّ، مذكر) - مشتق - معرب - ممدود/ فاعل و مرفوع.
- (۲) تقوى: اسم - مفرد مذكر - جامد - معرّف بأل - معرب - منقوص/ مجرور تقديرًا بالباء.
- (۳) يُوصي: مضارع - للغائب - مجرّد ثلاثي - لازم/ فعل و فاعله ضمير «نا» و الجملة فعلية.
- (۴) نا: ضمير متصل مرفوع - للمتكلم وحده - معرفة - مبني على السكون/ مفعول به و منصوب محلاً.

۴۴- «المعتدي الذي يُؤذي النَّاس لا ملجأ له عندهم!»:

- (۱) متجاوزي که مردم را آزار می‌رساند پناهگاهی نزد آنها ندارد!
- (۲) تجاوزگری که مردم از دست او در عذابند، پناهی در میانشان ندارد!
- (۳) متجاوزانی که مردم را مورد اذیت قرار می‌دهند، پناهگاهی برای آنها نیست!
- (۴) تجاوزگر در میان مردم هیچ پناهی ندارد زیرا آنان را مورد آزار قرار می‌دهد!

۴۵- عَيْن ما ليس فيه من العلامات التقديرية:

- (۱) كان أبوبكر الرازي طبيباً مسلماً
- (۲) في المحكمة قاضٍ عادلٌ يحكم بالعدل
- (۳) اخذت الطالبات المجتهدات هدايا كثيرة
- (۴) اشتركت مع اخي في المسابقات العلمية

۴۶- عَيْن الخطأ:

- (۱) أطلب غنيّ في النفس تسعدا
- (۲) أولئك الذين يتبع الهوى
- (۳) جنّت نفسك من أذى الاخرين!
- (۴) كتبت ما حفظت من آيات الهدى

۴۷- عَيْن الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة:

«يَحسب النَّاسُ من يصادق الصالحين واحداً منهم!»

- (۱) مردم کسی را که با صالحان دوستی می‌کند، یکی از آنان به شمار می‌آورند!
- (۲) هرکس با نیکوکاران صدق بورزد، یکی از مردمان نیکوکار بحساب می‌آورند!
- (۳) هرکس دوست نیکوکاران باشد، مردم او را نیز نیکوکار به حساب می‌آورند!
- (۴) مردم هرکس را به افراد صالح راست بگوید، او را صالح حساب می‌کنند!

۴۸- عَيْنُ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ:

«الدُّنْيَا بَيْتٌ لَهُ بَابَانِ، نَدْخُلُ مِنْ أَحَدِهِمَا وَنَخْرُجُ مِنَ الْآخَرِ!»

- ۱) دنیات خانه‌ایست با دو درب که یکی برای داخل شدن ماست و دیگری برای خارج شدن!
- ۲) دنیا چون خانه‌ای با دو درب است، از اولی که داخل شدیم از دومی خارج می‌گردیم!
- ۳) دنیا چون خانه‌ایست که دو درب دارد، از یکی وارد می‌شویم و از دیگری خارج!
- ۴) دنیا را خانه‌ای با دو در قرار داده‌اند که از اولی وارد می‌شویم و از دومی خارج!

۴۹- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ.

«سَلَّمْتُ هُوَلَاءَ الطَّالِبَاتِ عَلَيَّ مِنْ سَاعِدِهِنَّ فِي الدَّرُوسِ»:

- ۱) هُنَّ: ضمير متصل للنَّصْبِ أو للجَر - للغائبات - معرفة / فاعل ومرفوع محلاً
- ۲) مِنْ: ضمير منفصل - للجمع المذكر - معرفة - مبني على الكسر / فاعل و مرفوع محلاً
- ۳) هُوَلَاءَ: موصول عام - للجمع - معرفة - مبني على الكسر / فاعل و مرفوع محلاً
- ۴) سَلَّمْتُ: ماضٍ - مزيد ثلاثي من باب تفعيل / فعل و فاعله «هؤلاء» و الجملة فعلية

۵۰- «اللَّهُ الْغَنِيُّ وَهُوَ الرَّاضِيُّ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ» عَيْنُ الْأَخْطَاءِ:

- ۱) الراضي - المؤمنون
- ۲) الله - الغني
- ۳) الله - الراضي
- ۴) الغني - المؤمنون

۵۱- عَيْنُ مَا لَهُ الْعَلَامَاتُ التَّقْدِيرِيَّةُ لِلْإِعْرَابِ:

- ۱) هناك مرضى كثيرون في مستشفى البلد.
- ۲) أبواك يرشدانك في مشاكل حياتك
- ۳) علينا أن نساعد الفقيرات في مراحل الحياة
- ۴) زرت في المشهد المقدسة مرقد الإمام (ع)

۵۲- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ

«نَحْنُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ، وَاللَّهُ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ!»:

- ۱) نحن: ضمير منفصل مرفوع- للمتكلم مع الغير- نكرة- مبني على الضم/مبتدأ و مرفوع محلاً، و الجملة اسمية
- ۲) الفقراء: جمع تكسير(مفردة: فقير، مذكر)- مشتق و صفة مشبَّهة، مصدره «فقر»/ خبر مفرد مرفوع
- ۳) الله: لفظ الجلالة- اسم- مفرد مذكّر- معرفة علم- مبني/ مبتدأ و مرفوع، و الجملة اسمية
- ۴) الغني: مفرد مذكّر- معرّف بأل- معرب- منقوص/ خبر مفرد و مرفوع تقديرًا

۵۳- عَيْنُ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ:

«اجْتَنِبُوا أَهْلَ الْبَدَعِ وَاعْلَمُوا أَنَّ النَّاسَ يَعْرِفُونَكُمْ مِنْ أَخْلَائِكُمْ وَ قَرْنَانِكُمْ!»

- ۱) از کسانی که در دین رسم نو می‌آورند دوری کنید، چه مردم می‌دانند که شما دوستان و نزدیکانتان را می‌شناسید!
- ۲) مردم می‌دانند که شما همراهانتان را می‌شناسید پس کسانی که آداب دین را تغییر می‌دهند بپرهیزید!
- ۳) از بدعت‌گذاران در دین بپرهیزید و بدانید که مردم شما را از طریق دوستان و نزدیکانتان می‌شناسند!
- ۴) بدانید مردم شما را از دوستان و همراهانتان می‌شناسند، پس از بدعت گذاشتن در دین دور باشید!

٥٤- عَيْن «الأراضي» بالعلامة التقديرية للاعراب:

- (١) كثيرٌ من الأراضي الواسعة الخضراء في شمال إيران. (٢) شاهدتُ الأراضي للفلاحين مخضرةً و ينزل المطر عليها.
(٣) علينا أن نحصد الأراضي الزراعية المملوءة من القمح. (٤) أخذتُ الأراضي الزراعية من أصحابها.

٥٥- «الغنيُّ هو اللهُ و الراضيُّ عن المؤمنون الصالحين مرضيٌّ عند الله». عَيْن الأخطاء:

- (١) الغنيّ - الراضي (٢) الراضي - المؤمنون (٣) المؤمنون - مرضيّ (٤) الراضي - الصالحين

٥٦- عَيْن ما ليس فيه من علامات الاعراب الظاهرية:

- (١) يا ربُّ! رضاك مناي (٢) ربّنا! لقاءك هوانا (٣) الهي! إهدني لما تحب (٤) اللهم! ألهمني فهماً و علماً.

٥٧- المعتدي لا يحبُّه الله و لا الناس.

- (١) الله: لفظ الجلالة - اسم - مفرد مذكّر - معرفة علم - معرب / فاعل و مرفوع
(٢) هُ: ضمير متصل للنصب أو للجرّ - للغائب - معرب / مفعول به و منصوب محلاً
(٣) يُحِبُّ: فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب إفعال - مبني / فعل و فاعله «الله» و الجملة فعلية
(٤) المعتدي: مفرد مذكر - مشتق و اسم فاعل - معرّف بأل - معرب - مقصور / مبتدأ و مرفوع محلاً

٥٨- العدو يريد غفلتنا لينهب ثرواتنا.

- (١) العدو: جمع تكسير - معرّف بأل - معرب - منصرف / مبتدأ و مرفوع تقديرأ
(٢) غفلة: مفرد مؤنث - مشتق و صفة مشبّهة - معرّف بالإضافة / مفعول به و منصوب
(٣) ينهب: فعل مضارع - للغائب - مجرد ثلاثي - متعدّد / فعل و فاعله ضمير «هو» المستتر
(٤) ثروات: جمع سالم للمؤنث - نكرة - معرب - ممنوع من الصرف / مفعول به و منصوب بالكسر

٥٩- عَيْن الأسماء المقصورة كلّها:

- (١) فتى - دنيا - كبرى (٢) عالي - موسى - ليلي (٣) سماء - عيسى - دنيا (٤) صغرى - عليا - صحراء

٦٠- عَيْن الأسماء المنقوصة كلّها:

- (١) الدّنيا - الهوى - الوليّ - الساعي
(٢) الرمليّ - الراعي - الهدى - السّعي
(٣) الغازي - الوالي - الهادي - الباقي
(٤) الميلاديّ - الوفيّ - الداعي - الوحي

٦١- «ذلك التلميذ في دروسه». عَيْن الصحيح للفراغ:

- (١) ساع (٢) ساع (٣) ساعي (٤) ساعيّ

٦٢- عَيْن «من» تختلف عن الباقي في الإعراب:

- (١) الإسلام يحترم من كان صادقاً في أعماله!
(٢) علينا أن لا نعاتب بسرعة من يُسيء إلينا!
(٣) المعلمون يُبعدون من يتكاسل عن كسله!
(٤) هل ينجح من يجتهد و من لا يجتهد من التلاميذ!

۶۳- عَيْنُ الْخَطَا بِالنِّسْبَةِ إِلَى الْأَسْمِ الْمَنْقُوصِ:

- (۱) سيحذف المعتدي من بلادنا
- (۲) هل أنت ساعي في التعلم و التعليم
- (۳) قاتل الغازي و لم يستسلم أمام العدو
- (۴) هذا الساعي لن يهمل في أداء واجبه

۶۴- إن نرفض ما يعرضه الغرب علينا من التحلل و الفساد نفض في الدنيا و الآخرة

- (۱) اگر بی‌بند و باری و فساد غرب را بر خود عرضه نکنیم در دنیا و آخرت موفق خواهیم بود.
- (۲) چنانچه عرضه‌ی بی‌بند و باری و فساد غرب را رها کنیم، هم در دنیا و هم در آخرت رستگار خواهیم بود.
- (۳) چنانچه عرضه‌ی غرب از فساد و بی‌بند و باری را دنبال نکنیم، زندگی ما در دنیا و آخرت رستگار خواهد شد.
- (۴) اگر آنچه را غرب از بی‌بند و باری و فساد بر ما عرضه می‌کند، رد کنیم در دنیا و آخرت رستگار خواهیم شد.

۶۵- عَيْنُ الْأَصْحَ وَالْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ: «إِنَّ الْمُسْتَكْبِرِينَ لَا يَرِيدُونَ مَنَّا غَيْرَ التَّبَعِيَّةِ وَ سَرَقَةَ ثِرْوَاتِنَا!»:

- (۱) استکبارگران از ما چیزی جز وابستگی و ربودن ثروتهایمان نمی‌خواهند!
- (۲) مستکبران از ما فقط پیروی کردن و چپاول منابعمان را طلب نمی‌کنند!
- (۳) مستکبرها غیر از اسارت و سرقت دارائی‌ها چیز دیگری نمی‌خواهند!
- (۴) استعمارگرها فقط از ما تابعیت و غارت ثروت‌مان را می‌خواهند!

۶۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

«أَسْرَعْنَا نَحْوَ الرَّاعِي الْكَاذِبِ وَ لَكِنَ مَا شَاهَدْنَا شَيْئاً!»:

- (۱) الكاذب: مشتق و اسم فاعل (مصدره: كذب) - معرّف بأل - منصرف / مضاف اليه و مجرور
- (۲) أَسْرَعْنَا: للمتكلم وحده - مزيد ثلاثي من باب إفعال - متعدّد / فعل و فاعله ضمير «نا» البارز
- (۳) شَيْئاً: مفرد مؤنث - مشتق و صفة مشبّهة - نكرة - معرب - منصرف / مفعول به و منصوب
- (۴) الرَّاعِي: اسم - مفرد مذكر - معرّف بأل - معرب - منقوص / مضاف اليه و مجرور تقديراً

۶۷- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنْ عِلَامَاتِ الْإِعْرَابِ التَّقْدِيرِيَّةِ:

- (۱) إذا نسيت اليتامى و المساكين فانظر جزاء عملك.
- (۲) إلهي! نور قلوبنا بنور الفهم و املاً صدورنا بالراحة.
- (۳) شاهد الصحابي أنّ النبيّ يحترم الأطفال كثيراً.
- (۴) هذان كتابان استعرتهما من معلمتي صباحاً.

۶۸- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

«الانتقام سيف ذو حدّين»:

- (۱) الانتقام: جامد و مصدر من باب افتعال - معرب - ممنوع من الصرف / مبتدأ و مرفوع
- (۲) سيف: اسم - مفرد مذكر - جامد - نكرة - معرب - منصرف / خبر مفرد و مرفوع
- (۳) ذو: اسم من الأسماء الخمسة - مفرد مذكّر - نكرة - معرب / خبر مفرد و مرفوع بالواو
- (۴) حدّين: مثنى مؤنث - معرّف بالإضافة - معرب - منصرف / مضاف اليه و مجرور بالياء

۶۹- عَيْنُ الْخَطَا بِالنِّسْبَةِ إِلَى الْأَسْمِ الْمَنْقُوصِ:

- (۱) أنا لا أحبّ كلّ راضٍ عن نفسه أبداً
- (۲) الله يغفر ذنوبي و أنا ساعي في القيام بأعمال الخير
- (۳) إلهي! ساعدني أن آخذ بأيدي الضّعفاء
- (۴) اشتركت في السباق العلميّ ثمانني لاعبات

٧٠- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ:

«الراضي عن نفسه غير محبوب لأنَّ الناس لا يحبون الراضي عن نفسه!»:

- (١) عَيْزٌ - مَحْبُوبٌ - الرَّاضِي - نَفْسٍ
(٢) مَحْبُوبٌ - يُحِبُّونَ - الرَّاضِي - نَفْسٍ
(٣) الرَّاضِي - نَفْسٍ - مَحْبُوبٌ - يُحِبُّونَ
(٤) نَفْسٍ - عَيْزٌ - يُحِبُّونَ - الرَّاضِي

٧١- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ:

«اقرأ النص التالي ثم عين الأخطاء الموجودة في ترجمة النص»:

- (١) التَّالِي - ثُمَّ - عَيْنٌ - تَرْجَمَةٌ
(٢) النَّصُّ - التَّالِي - عَيْنٌ - الأخطاء
(٣) إِفْرَأ - عَيْنٌ - الأخطاء - تَرْجَمَةٌ
(٤) ثُمَّ - الأخطاء - المَوْجُودَةُ - النَّصُّ

٧٢- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

«الحسنات التي عملتها في الحياة أذهبت سيئاتك!»:

- (١) التي: اسم - موصول خاص - للمفرد المؤنث - نكرة - مبني / خبر و مرفوع محلاً
(٢) الحسنات: اسم - جمع سالم للمؤنث - معرّف بأل - معرب / مبتدأ و مرفوع، والجملة اسمية
(٣) أذهبت: فعل ماضٍ - للغائبة - مزيد ثلاثي - لازم - معرب / فعل و فاعله ضمير «هي» المستتر
(٤) ها: ضمير متصل للنصب أو للجر - للغائبة - معرفة - مبني على السكون / فاعل و مرفوع محلاً

٧٣- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

«دخلنا في مساجد من مدينتنا و رأينا المصلين هناك»:

- (١) المصلين: اسم - جمع سالم للمذكر - معرب بأل - معرب - منصرف / مفعول به و منصوب بالياء
(٢) دخلنا: فعل ماضٍ - للمتكلم وحده - مبني على السكون / فعل و فاعله ضمير «نا» البارز، والجملة فعلية
(٣) مدينة: اسم - مفرد - مؤنث - معرفة علم - معرب - ممنوع من الصرف / مجرور بحرف الجرّ، من مدينة: جار و مجرور
(٤) مساجد: جمع تكسير (مفرده: مسجد، مذكر) - معرّف بالإضافة - ممنوع من الصرف / مجرور بالفتحة، بحرف الجرّ

٧٤- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

«الأعداء إنما يريدون ثرواتنا حتى ينهبوها!»:

- (١) ثروات: جمع تكسير - معرّف بالإضافة - معرب - منصرف / مفعول به و منصوب بالفتحة
(٢) يريدون: مضارع - للغائبين - متعدّد - معرب / فعل و فاعله ضمير النون البارز، والجملة فعلية
(٣) الأعداء: جمع تكسير (مفرده: عدوّ، مذكر) - معرّف بأل - معرب - ممدود / مبتدأ و مرفوع، والجملة اسمية
(٤) ينهبوا: فعل مضارع - للغائبين - مجرد ثلاثي - لازم - مبني / فعل و فاعله ضمير الواو البارز، والجملة فعلية

٧٥- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

«شاهدتني ليلى في الطريق و قالت إلى أين تذهب؟»:

- (١) الطريق: مفرد مذكر - معرّف بأل - معرب - ممنوع من الصرف / مجرور محلاً بحرف الجرّ
- (٢) ليلى: اسم - مفرد مؤنث - معرفة علم - معرب - منقوص - منصرف / فاعل و مرفوع تقديرًا
- (٣) تذهب: مضارع - للمخاطبة - مزيد ثلاثي من باب إفعال - لازم - معرب / فعل مرفوع و فاعله ضمير «أنت» المستتر
- (٤) ي: ضمير متصل للنصب أو للجر - للمتكلم وحده - معرفة - مبني على السكون / مجرور محلاً بحرف الجر، لي: جار و مجرور

٧٦- عَيْنِ الأَسْمَاءِ الْمُنْقُوصَةِ كُلِّهَا:

- (١) التساوي - الحاكي - العَيّ - القارئ
- (٢) القاضي - المُخطئ - الغنيّ - الكافي
- (٣) الأمازي - الطّاعي - النواحي - المعاصي
- (٤) الأغاني - الليالي - السّاعي - الجريّ

٧٧- عَيْنِ الأَسْمَاءِ الْمَقْصُورَةِ كُلِّهَا:

- (١) كسرى - زكريا - عدى
- (٢) أعداء - مرضى - مرحبا
- (٣) أغنى - سخاء - دنيا
- (٤) والي - عطشى - ليلي

٧٨- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ:

«شاهدت ليلى أختها حزينةً فقالت لها: لا تحزني، فهذه عبرة!»:

- (١) ليلى: اسم مفرد مؤنث - مشتق و اسم زمان - معرفة علم - معرب - مقصور / فاعل و مرفوع تقديرًا
- (٢) تحزني: للمخاطبة - مجرد ثلاثي - لازم - معرب / فعل و فاعله ضمير الياء البارز، و الجملة فعلية
- (٣) شاهدت: مجرد ثلاثي - متعدّد - مبني للمعلوم - مبني / فعل و فاعله «ليلى» و الجملة فعلية
- (٤) عبرة: جامد - معرّف بالاضافة - معرب - منصرف / خبر مفرد و مرفوع

٧٩- عَيْنِ «رَاضِي» بِالْعَلَامَةِ التَّقْدِيرِيَّةِ لِلإِعْرَابِ:

- (١) الناس لا يحبّون الرّاضى عن نفسه!
- (٢) رأيت الرّاضى عن نفسه فى الشارع!
- (٣) الرّاضى عن عمله لا يتقدّم فى أموره!
- (٤) إنّ الرّاضى عن عمله لا ينجح فى أعماله!

٨٠- «ليس فى سرقة أموالى أثر من....» عَيْنِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِلْفِرَاقِ:

- (١) يد
- (٢) أيد
- (٣) أيدي
- (٤) أيديه

٨١- عَيْنِ الأَقْرَبِ فِي الْمَفْهُومِ: «قَصَرَ الأَمَالَ فِي الدُّنْيَا تَقْزُنُ»:

- (١) على الإنسان تدبير الأمل فى أيام الشّبَاب.
- (٢) الإنسان الذى يقصّر آماله فهو الفائر.
- (٣) ليت الإنسان يصل الى آماله بدون تأخير.
- (٤) الفوز فى الدنيا هو الوصول الى الأمل.

۸۲- عَيْنِ الْخَطَا بِالنِّسْبَةِ لِلْأَسْمِ الْمَنْقُوصِ:

- (۱) اِنَّ النَّبِيَّ الْاَكْرَمَ (ص) كَانَ هَادِيًا لِلنَّاسِ!
(۲) ذَهَبْتَ اِلَى قَاضٍ عَادِلٍ لِيَحْكُمَ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ!
(۳) شَاهَدْتَ رَاضٍ عَنِ نَفْسِهِ يَتَكَلَّمُ بِتَكْبَرٍ!
(۴) اَنَا اَطْلُبُ الْمَغْفِرَةَ مِنْ رَبِّي سَاعِيًا فِي الْخَيْرَةِ!

۸۳- عَيْنِ الْخَطَا فِي الْمَنْقُوصِ:

- (۱) رَأَيْتُ أَرْضًا وَسِعَتْ خَارِجَ الْمَدِينَةِ.
(۲) اعْتَزَلَ قَاضٍ مِنَ الْحُكْمِ وَالْمَحْكَمَةِ.
(۳) لِلْكَفَّارِ مَعَاصٍ كَثِيرَةٌ يُعْرَفُونَ بِهَا.
(۴) نَجَّى الرَّاعِي الْمَضْحِيَّ نَعَاجَهُ مِنْ يَدِ الذُّئْبِ.

۸۴- عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ.

«عليكم مجانية الشرور و الأشرار لأنها تزيّن السيئات لكم!»:

- (۱) باید از بدی و انسان بد دوری کنی چه آن‌ها بدی را برایت زیبا جلوه می‌دهند!
(۲) بر شماسست دوری کردن از بدی‌ها و بدان، زیرا آن‌ها بدی‌ها را برای شما می‌آریند!
(۳) از بدی و انسان‌های بد دوری کنید چون آن‌ها گناهان را برایتان زیبا می‌کنند!
(۴) بر شما است که از بدی‌ها بپرهیزید چه آن‌ها بدی را برای شما زینت می‌دهند!

۸۵- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) أَطْلَبُوا الْغُلَى فَإِنْ لَا تَطْلُبُوهُ تَبْتَعِدُوا مِنَ الْعَالِي!
(۲) رُبَّمَا يَهْلِكُ النَّاسُ بِسَبَبِ الْهُوَى وَ هُمْ لَا يَعْلَمُونَ!
(۳) أَنَا رَاضِيٌ بِتَقَدُّمِكُمْ وَ أَنْتُمْ مَسْرُورُونَ بِرِضَائِي!
(۴) الدَّاعِي إِلَى الْهُدَى وَ هُوَ لَا يَعْمَلُ بِهِ غَيْرَ مَحْبُوبٍ!

۸۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ.

«الأعداء في العالم لا يريدون لنا غير الضياع و الغفلة عن المستقبل!»:

- (۱) يُرِيدُونَ - لَنَا - عَيْزَ - الْمُسْتَقْبَلِ
(۲) الْأَعْدَاءُ - الْعَالِمِ - يُرِيدُونَ - عَيْزَ
(۳) الْأَعْدَاءُ - الْعَالِمِ - يُرِيدُونَ - عَيْزُ
(۴) لَنَا - الضِّيَاعَ - الْغَفْلَةَ - الْمُسْتَقْبَلِ

۸۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ.

«قيمة كل إنسان ما يُحسُّنه من الأعمال!»:

- (۱) قِيَمَةٌ: اسْمٌ - مَفْرُودٌ مُؤَنَّثٌ - مَعْرَبٌ - مَمْنُوعٌ مِنَ الصَّرْفِ / مُبْتَدَأٌ وَ مَرْفُوعٌ
(۲) مَا: مُوَصُولٌ عَامٌ - مَعْرِفَةٌ - مَبْنِيٌّ عَلَى السَّكُونِ / خَبَرٌ وَ مَرْفُوعٌ مَحَلًّا
(۳) الْأَعْمَالُ: جَمْعٌ تَكْسِيرٌ (مَفْرُودَةٌ: عَمَلٌ، مَذْكَرٌ) نَكْرَةٌ - مَعْرَبٌ / مَجْرُورٌ بِحَرْفِ الْجَرِّ
(۴) يُحَسِّنُ: مُضَارِعٌ - لِلْغَائِبِ - مَجْرُودٌ ثَلَاثِيٌّ - مَبْنِيٌّ عَلَى الضَّمِّ (فَعْلٌ وَ فَاعِلُهُ ضَمِيرٌ مُسْتَتِرٌ)

۸۸- عَيْنِ مَا لَيْسَتْ فِيهِ عِلَامَةٌ تَقْدِيرِيَّةٌ لِلْإِعْرَابِ:

- (۱) اِشْتَرَى هَذَا الْوَلَدَ عَصَاً جَمِيلَةً لَوْلَاذِهِ الْمَرِيضُ!
(۲) رَأَيْتَ الْمُعْتَدِيَّ لَمْ يَنْدَمْ وَ لَمْ يَتْرِكْ عَمَلَهُ السَّيِّئُ!
(۳) مَرْحَبًا بِالْفَتَى الَّذِي يَرْحَمُ أَبَاهُ وَ أُمَّهُ الْعَجُوزَيْنِ!
(۴) الصَّدِيقُ الصَّالِحُ دَاعٍ إِلَى الْخَيْرِ فِي كُلِّ الْأَوْقَاتِ!

٨٩- عَيْنِ الأَسْمَاءِ المَقْصُورَةِ كُلِّهَا:

- (١) أَغْنَى - قَوَى - الأَخْرَى - الضَّوَاحِي
(٢) عَطَشَى - الوَالِي - مَصْطَفَى - النَّبَى
(٣) المَثَالِي - الهَدَى - الاستِشَارَى - الأَذَى
(٤) مُوسَى - الفَتَى - المَرَضَى - المَسْتَشْفَى

٩٠- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ عِلَامَاتٌ تَقْدِيرِيَّةٌ لِلإِعْرَابِ:

- (١) تَكَلَّمْتُ مَعَ مَعْلَمَتِي حَوْلَ مَشَاكِلِي فِي الحَيَاةِ!
(٢) كَانَ وَلَدَايَ يَحْتَبِنُ الدِّرَاسَةَ وَالمَدْرَسَةَ كَثِيرًا!
(٣) إِلَهِي؛ تَقَبَّلْ دَعَائِي، وَارْحَمْ وَالِدِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!
(٤) هَذَا الكِتَابَانِ أَخَذْتَهُمَا مِنْ مَكْتَبَةِ مَدْرَسَتِي أَمَانَةً!

٩١- عَيْنِ الخَطِّ بِالنِّسْبَةِ لِلإِسْمِ المَنْقُوصِ:

- (١) النَّبِيُّ (ص) دَاعٍ إِلَى الحَقِّ، يَدْعُو النَّاسَ إِلَى اللَّهِ!
(٢) هُوَ رَاضٍ عَنِ عَمَلِهِ لِأَنَّهُ يَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ يَرْضَى عَنْهُ!
(٣) وَالِدُ زَمِيلَتِي قَاضٍ عَادِلٌ يَحْكُمُ بِالعَدْلِ!
(٤) دَعَا المَدِيرَ تَلْمِيذًا سَاعٍ لِيَتْلُو القُرْآنَ أَمَامَ التَّلَامِيذِ!

٩٢- «يَسَاعِدُ..... هَذِهِ القَرْيَةُ النَّاسَ الَّذِينَ يَحْتَاجُونَ إِلَيْهِمْ». عَيْنِ المُنَاسِبِ لِلفِرَاغِ:

- (١) أَهَالِي (٢) أَهَالِي (٣) أَهَالٍ (٤) الأَهَالِي

٩٣- «كُتِبَ عَلَيَّ التَّدْرِيْبُ الثَّانِي فِي اليَوْمِ المَاضِي!». عَيْنِ عِلَامَاتِ الإِعْرَابِ التَّقْدِيرِيَّةِ:

- (١) عَلَيَّ - المَاضِي - الثَّانِي
(٢) عَلَيَّ - الثَّانِي
(٣) التَّدْرِيْبُ - عَلَيَّ - المَاضِي
(٤) الثَّانِي - المَاضِي

٩٤- «وَ اتَّقِ اللَّهَ فَتَقْوَى اللَّهُ مَا جَاوَرَتْ قَلْبَ امْرِئٍ إِلَّا وَصَلَ!». عَيْنِ الخَطِّ فِي المَفْهُومِ:

- (١) إِنَّ أكرمَكُم عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُم!
(٢) يُصْبِحُ الإِنْسَانُ ذَا تَقْوَى لَمَّا يَصِلُ إِلَى أَهْدَافِهِ!
(٣) اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ المَتَّقِينَ!
(٤) إِنَّ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَ الَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ!

پاسخ:

۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح سوال است. «ثوان» جمع «ثانیة»، در اصل «ثوانی» بوده است. «ثوانی» اسم منقوص است و همانطور که می‌دانیم اسم‌های منقوص در حالت رفع و جرّ اعراب تقدیری دارند. مراحل تبدیل «ثوانی» به «ثوان» چنین است:

ضمه بر یاء ثقیل است التقاء ساکنین
ثوانین ← ثوانین ← ثوانن = ثوان
اعلال به اسکان اعلال به حذف

توجه: علت مرفوع بودن «ثوانی» این است که معطوف به خبر «ان» می‌باشد.

۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح سوال است. در گزینه اول کلمات داده شده به ترتیب «مقصور»، «مضاف به یاء متکلم» و «مقصور» می‌باشند، لذا دارای اعراب تقدیری هستند. در گزینه دوم «سعی» که سه حرفی و ساکن الوسط است، در حکم کلمات صحیح الآخر قرار گرفته و اعرابش تقدیری نمی‌باشد. در گزینه سوم، هیچکدام از کلمات اعراب تقدیری ندارند، زیرا «علی» دارای «یاء مشدده» است و در حکم صحیح الآخر می‌باشد و «متی» جز کلمات مبنی است و اصلاً اعراب ندارد. «رأی» هم حکمی مانند «سعی» دارد. در گزینه چهارم نیز «قوی» دارای «یاء مشدده» است و «سما» صحیح الآخر می‌باشد و به این ترتیب دارای اعراب تقدیری نیستند.

۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح سوال است. «ساعی» یک اسم منقوص است. اسما منقوص در حالت رفعی و جرّی دارای اعراب تقدیری می‌باشند و اگر تنوین ضمه و کسره بر آنها عارض گردد حرف «ی» از آخر آنها حذف شده و حرف آخر آنها تنوین کسره می‌گیرد. در این سوال، «ساعی» در هر چهار گزینه صفت «رجل» است و باید در اعراب از آن تبعیت کند. در گزینه ۱، بر «ساعی» تنوین ضمه عارض شده و در نتیجه آنچه در بالا توضیح داده شد، «ساع» به وجود آمده است. در گزینه‌های ۳ و ۴ نیز باید همین مطلب رعایت می‌شد. در گزینه ۲، در حالی که «ساعی» منصوب است حرف «ی» آخر آن حذف شده است، در صورتی که اسما منقوص در حالت نصبی اعراب ظاهری دارند، لذا «ساعیاً» صحیح می‌باشد.

۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح سوال است. «دوری کنی» فعل مضارع مخاطب می‌باشد، در حالیکه در گزینه ۳، مصدر «ابتعاد» و در گزینه ۴، فعل متکلم مع‌الغیر «لنبتعد» به جای آن آورده شده‌اند که اولی دقیق نیست و دومی نادرست می‌باشد. در گزینه ۱، از «يجلبون الضر» استفاده شده و عبارت «برای تو» در آن ترجمه نشده است، همچنین «يَضْرُوكَ» که در گزینه‌های ۳ و ۴ به کار رفته است به معنی «به تو ضرر می‌رسانند» است و تعریب دقیقی برای عبارت موجود در سوال نمی‌باشد.

۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «القاضی» یک اسم منقوص است. این اسما در حالت رفعی و جرّی دارای اعراب تقدیری می‌باشند ولی در حالت نصبی اعراب ظاهری خواهند داشت.

در گزینه ۱، «القاضی» مضاف‌الیه است، در نتیجه، تقدیراً مجرور می‌باشد.

در گزینه ۲، این کلمه مفعول فعل «رایت» است، بنابراین منصوب بوده و اعراب آن ظاهری می‌باشد.

در گزینه ۳، «قاضی» مفعول فعل «جعل» است، در نتیجه اعراب آن ظاهری می‌باشد.

در گزینه ۴، «قاضی» نقش مستثنی را داراست، بنابراین «منصوب» بوده و اعراب آن «ظاهری» می‌باشد.

۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در این عبارت کلمه «اللّه» مبتدا و مرفوع است. همچنین «مُجَازِي» اسم منقوص و به عنوان خبر آورده شده است و از آنجا که اعراب اسماء منقوص در حالت جرّی و رفعی، تقدیری است، «مُجَازِي» نیز خبر و تقدیراً مرفوع است.

۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «التقوی» در عبارت داده شده مضاف الیه برای «معدن» بوده و تقدیراً مجرور است. تذکر: کلماتی که به «ی» و «ا» ختم می‌شوند مقصور نامیده شده و اعراب تقدیری دارند.

۸- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱) «رَسُول» مشتق (صفة مشبّهه) و معرف به اضافه است. ۲) «نا» ضمیر متصل و للمتكلم مع الغیر است. ۳) «هُدًی» مصدر ثلاثی مجرد و جامد است.

۹- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱) «نَفْس» جامد، معرف بالاضافه و مجرور به حرف جرّ است. ۲) «الناس» اسم منصرف است. ۳) «الراضی» اسم منقوص است.

۱۰- پاسخ صحیح گزینه (۱) است: ((اله)) بسبب مضاف به یاء متکلم بودن، و (رضا) هم به سبب مقصور و هم به سبب مضاف به یاء متکلم بودن، علامت اعراب آنها تقدیری است). ۲ - الهی (یاء آن مبنی است) - عینا (اعراب فرعی دارد و مرفوع به الف است). ۳ - الصحابیّ (اعراب ظاهری دارد و اسم منقوص نیست زیرا حرف (ی) مشدّد است) - عینا (شرح گزینه ۲) ۴ - الصحابیّ (← شرح گزینه ۳) - الهی (← شرح گزینه ۲)

۱۱- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «هُدًی» اسم مقصور و «کلام» مضاف به «یاء» متکلم است، لذا اعراب تقدیری دارند. «الذی» مبنی بوده و اعراب محلی دارد و «نَبِیّ» صحیح الآخر است و اعراب اصلی دارد.

۱۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱) «طَلَبَ» مجرد ثلاثی و متعدی بوده و فاعل آن ضمیر مستتر «هو» است. ۲) «صَرَخَ» فعل لازم است. ۳) «المساعدة» منصرف است.

۱۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «إِحْدًی» اسم مقصور بوده و اعراب آن تقدیری است.

۱۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «قاضی» اسم منقوص است که در حالت رفعی و جرّی اعراب تقدیری و در حالت نصبی اعراب اصلی دارد. در این عبارت «القاضی» مفعول و منصوب به اعراب اصلی (ظاهری) بوده و «قاضی» مبتدا و مرفوع به اعراب تقدیری است.

۱۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اعراب محلی مخصوص اسم‌های مبنی، جملات و شبه جملات است که در اینجا فقط اسم خواسته شده است. «هُو، أَلذ و مَن» مبنی بوده و اعراب محلی دارند. البته «هو» ضمیر فعل بوده و اعرابی ندارد.

۱۶- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (أخ مضاف الیه ضمیر «ی» للمتكلم، فعلامه اعرابه تقدیریه)

۱۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «المشی» چون ما قبل یاء، ساکن است صحیح الآخر می‌باشد و نه منقوص و حال اینکه سه گزینه دیگر چون مختوم به الف بدون همزه هستند، همگی مقصور می‌باشند.

۱۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. زکریا (مقصور مرفوع تقدیراً) - العلی (مقصور و مجرور تقدیراً) - المعالی (منقوص و مجرور تقدیراً بالتبعیه) اما الرازی صحیح الاخر است چون یاء نسبت پیوسته مشدد می‌باشد و الیالی هر چند منقوص است ولی علامت نصب آن ظاهری می‌باشد نه مقدر.

۱۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قاضیا، مفعول و منصوب، که هر چند منقوص است ولی علامت نصب آن ظاهری می‌باشد. هدی، مقصور و مجرور تقدیراً بحرف الجر - قاض، خبر مفرد و منقوص، و مرفوع تقدیراً.

۲۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منقوص اسمی است که به «ی» ماقبل مکسور ختم شود مانند «الراضی (۱)، الحامی (۳) و ساعی (۴)» ولی «سعی» در گزینه ۲ صحیح الاخر است.

۲۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. احدی: اسم مقصور، مبتدا و مرفوع تقدیراً ۱ - التی: اسم موصول و مبنی علی اسکون ۲ - علی: اسم معرب و «ی» از حروف اصلی آن است که مشدد نیز می‌باشد. ۴ - مظلومی (اصله: مظلومین، جمع سالم للمذکر و اعرابه فرعی، و حذف نون بسبب الاضافه)

۲۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یدهبین، فعل مضارع للغائبات، مبنی علی السکون و خبر مرفوع محلا و هولاء: اسم اشاره و مبنی علی الکسر، مجرور بحرف جر محلاً.

۲۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رَبِّ (ربی، اسم مضاف به یاء متکلم علامت اعراب آن تقدیری است) و نیز جوارح هم به همان دلیل اعراب تقدیری دارد - الدنيا و المعاصی: (اسم مقصور و منقوص علامت اعراب آن‌ها تقدیری است) ۳ و ۴- احفظ، فعل امر مبنی علی السکون، اعراب تقدیری برای کلمات معرب است نه مبنی.

۲۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۲- موصول خاص (ص: موصول عام) - لجمع المذکر (زائد است، چون موصول عام می‌باشد) ۳- لازم (ص: متعد) - مبنی (ص: معرب) ۴- منقوص (ص: مقصور) - منصرف (ص: غیرمنصرف)

۲۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱- جمع سالم للمونث (ص: مفرد مونث) ۲- من باب تفعیل (ص: من باب تفعّل) ۳- مشتق واسم تفضیل (ص: جامد) - معرف بال (ص: معرف بالاضافه)

۲۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱- رملی یاء نسبت دارد و علامت اعرابش اصلی و ظاهری است. ۲- السنوات: جمع مونث سالم مضاف الیه و مجرور با علامت اصلی ۳- الی: حرف جر، مبنی علی السکون

۲۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱- قاضٍ (ص: قاضیاً، اسم منقوص در حالت نصب علامت اعرابش ظاهری است) ۳- الهدی (ص: الهدی، اسم مقصور با ال تنوین نمی‌گیرد). ۴- الراضی (ص: الراضی: اسم منقوص در حالت رفع دارای اعراب تقدیری است نه ظاهری)

۲۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۲- بلد: در جمله فارسی وجود ندارد. السبیل (اسم مضاف ال نمی‌گیرد = سبیل). اهداف (= الاهداف، موصوف با صفت خود «العالیه» از نظر معرفه بودن مطابقت دارد). ۳- الشباب (جوانان خود: شبانبا) العالی (= العالیه، صفت با موصوف خود از نظر جنس مطابقت می‌کند). ۴- الشبابنا (= شبانبا، مضاف بدون ال می‌باشد) للوصول: برای رسیدن (در جمله فارسی وجود ندارد). راه ... (در ترجمه عربی لحاظ نشده است)

۲۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۲- مفعول به و منصوب (ص: مضاف الیه و مجرور) ۳- للمتکلم وحده (ص: للمتکلم مع الغیر) مرفوع تقدیراً (ص: مرفوع محلاً) ۴- البارز (ص: المستتر)

- ۳۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. الفتی: اسم مقصور علامات اعرابش تقدیری است، باید توجه داشت که مثالیّ (نمونه) منسوب و صحیح‌الآخر است.
- ۱- القاضی: اسم منقوص در حالت نصب دارای علامت اعراب ظاهری است. ۲- الوحی صحیح‌الآخر است چون حرف قبل از یاء مکسور نیست. ۳- النبئی: صحیح‌الآخر است چون ی مشدد می‌باشد.
- ۳۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱- من مصدر «تسلیم» (ص: من مصدر اسلام) ۳- مبنی للمجهول (ص: مبنی للمعلوم، لان حرکه حرف المضارعه مفتوح) ۴- ممنوع من الصرف (ص: منصرف)
- ۳۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱- للغائبین (ص: للغائبین لان المرجع الخیر و الشر) نکره (ص: معرفه ضمیر) ۳- من مصدر «افعال» (ص: من مصدر فعل) نکره (ص: معرف الاضافه) ۴- الی الخیر: خبر و مرفوع محلاً (ص: مجرور به حرف جر)
- ۳۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اب: المضاف به ضمیر «یاء» المتکلم و اعرابه مجرور تقدیری - الماضي: اسم منقوص و نعت مجرور تقدیراً - هدايا: اسم مقصور، مضاف الیه و مجرور تقدیراً
- ۳۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ۲- سرنوشت (مستقبل: آینده) - ضمیر «نا» در «بلادنا» در ترجمه‌ی فارسی لحاظ نشده است - ثروت: مفرد (ثروت: جمع) ۳- مسیر و روند (مستقبل: آینده) - ضمیر «نا» (توضیحات گزینه‌ی ۲) غارت شدن ثروت‌های دارد، ترجمه‌ی ادق جمله‌ی عربی نمی‌باشد. ۴- کلمه‌ی «بلادنا» در ترجمه‌ی فارسی لحاظ نشده است.
- ۳۵- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. اسم مقصور اسمی است که مختوم به الف (بدون همزه) باشد که هر سه کلمه گزینه‌ی ۳ چنین است.
- ۳۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. صدیق بعلت مضاف به یاء متکلم بودن، التقوی بعلت مقصور بودن داع (= داعی) بعلت منقوص بودن در حالت رفع علامت اعراب آنها تقدیری است، (السعی: اسم الصحیح‌الآخر بوده و اعراب اصلی دارد).
- ۳۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. هادی، اسم منقوص است که علامت نصب را می‌پذیرد اما علمیّ چون یاء آن مشدد می‌باشد صحیح‌الآخر است، و یاء «مدرستی» ضمیر می‌باشد، و الاخری، مقصور است.
- ۳۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.
- گزینه‌ی «۱»: ادعاکننده (الداعی: دعوت‌کننده) - خداوند از او راضی است (مرضی عندالله: مورد رضایت خداست)
- گزینه‌ی «۲»: ترجمه با عبارت عربی کاملاً متفاوت است.
- گزینه‌ی «۴»: ترجمه «قولا» لحاظ نشده است.
- ۳۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی «۱»: العقل (ص: العقل، اسم اگر دارای «ال» باشد تنوین نمی‌پذیرد). آمالک (ص: آمالک)
- گزینه‌ی «۲»: دلیل (ص: دلیل، مضاف «تنوین» نمی‌گیرد) آمال (ص: آمال، مفعول‌به).
- گزینه‌ی «۳»: قَصَّرَ (ص: قَصَّرَ، فعل امر است) آمالک (ص: آمالک).

- ۴۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی «۲»: مجرور تقدیراً (ص: مجرور بالياء).
- گزینه‌ی «۳»: مقصور (ص: منقوص). گزینه‌ی «۴»: ممنوع من الصرف (ص: منصرف) مرفوع تقدیراً (ص: مرفوع لفظاً).
- ۴۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های دیگر کلمات «فتی، الدنيا، الهوی» مقصورند و علامت و اعرابشان تقدیری است. در گزینه (۴) «المعتدی» منصوب با اعراب ظاهری است زیرا اسم‌های منقوص در حالت منصوبی اعراب ظاهری دارند.
- ۴۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (آیا کسی که جرمش کوچک است با کسی که جرمش بزرگ است برابر است؟) من: فاعل می‌باشد در حالی که در گزینه‌های دیگر مفعول و منصوب است.
- گزینه‌ی «۱»: عاقل کسی را که در گمراهی بود از باطل دور می‌کند.
- گزینه‌ی «۳»: ما کسی را که دست سخاوتمندی دارد احترام می‌کنیم.
- گزینه‌ی «۴»: ای فرزندم! کسی را که دوست می‌داری با بدی به او سرزنش مکن!
- ۴۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ۴ - متصل مرفوع (ص: متصل للنصب اوللجر) للمتکلم وحده (ص: للمتکلم معالغیر)
 ۳ - مجرد ثلاثی (ص: مزید ثلاثی من باب افعال) لازم (ص: متعد) فاعله ضمیر «نا» (ص: فاعله «الانبياء») ۲ - منقوص (ص: مقصور)
- ۴۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. مردم از دست او (با عربی آن کاملاً متفاوت است) ۳ - متجاوزانی («المعتدی» مفرد است) برای آنها (ضمیر «هم» لحاظ نشده است) ۴ - زیرا (در عبارت عربی وجود ندارد) و ساختار عبارت فارسی نیز با عربی آن تفاوت دارد.
- ۴۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. («الرازئ» «ی» تشدید دارد لذا منقوص نمی‌باشد) ۲ - قاضٍ (= قاضی، منقوص، مبتدا موخر و مرفوع تقدیراً) ۳ - هدایا (مقصور) مفعول به و منصوب تقدیراً ۴ - اخ، (مضاف الی ضمیر یا المتکلم و مضاف الیه و مجرور تقدیراً).
- ۴۶- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. الهوی (ص: الهوی، اسم دارای ال تنوین نمی‌پذیرد).
- ۴۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. یَحْسَبُ النَّاسُ (مردم به حساب می‌آورند) - مَنْ (کسی را که) - يُصَادِقُ الصَّالِحِينَ (با نیکوکاران دوستی می‌کند)
- ۴۸- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. الدُّنْيَا بَيْتٌ (دنیا خانه‌ای است) - لَهُ بَابَانِ (که دو در دارد) - نَدْخُلُ (داخل می‌شویم) - مِنْ أَحَدِهِمَا (از یکی از آن دو) - نَخْرُجُ (خارج می‌شویم) - مِنَ الْآخِرِ (از دیگری)
- ۴۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها:
 (۱) فاعل و مرفوع محلاً (ص: مفعول به و محلاً منصوب)
 (۲) ضمیر منفصل (ص: موصول عام) - مبنی علی الکسر (ص: مبنی علی السکون) - فاعل و مرفوع و محلاً (ص: جار و مجرور محلاً)
 (۳) موصول عام (ص: اسم اشاره)

۵۰- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «راضی» اسم منقوص بوده و علامت رفع آن نباید ظاهر شود (ضمّه نمی‌گیرد) و «المؤمنون» هم مجرور به حرف جرّ بوده و باید به شکل «المؤمنین» بیاید.
نکته: «الغنی» چون تشدید دارد، منقوص محسوب نمی‌شود و اعراب آن ظاهری است.

۵۱- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «مرضی» و «مستشفى» اسم مقصورند و اسم‌های مقصور همواره اعراب فرعی دارند.

۵۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها:

۱- نکره (ص: معرفه) ۳- مبنی (ص: معرب) ۴- منقوص (ص: صحیح الآخر) - تقدیراً مرفوع (ص: مرفوع با اعراب اصلی)

۵۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. اجْتَنِبُوا (کناره بگیرید، دوری کنید) - أَهْلَ الْبَدَعِ (بدعت‌گذاران) - اِعْلَمُوا (بدانید) - اَنَّ النَّاسَ (که مردم) - يَعْرِفُونَكُمْ (می‌شناسند شما را) - اَخْلَاءَ (جمع خلیل: دوستان) - قُرْنَاءَ (جمع قرین: نزدیکان)

۵۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «الأراضی» اسم منقوص بوده و اسم‌های منقوص اگر منصوب نباشد اعراب تقدیری دارند. در گزینه‌ی ۱ «من الأراضی» جارومجرور تقدیراً است.

۵۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۱- الراضی: اسم منقوص بوده و نمی‌تواند ضمّه بگیرد (ص: الراضی)

۲- عن المؤمنون: جارومجرور (ص: المؤمنین)

«الغنی» و «مرضی» چون به «ی» ختم می‌شود، اعراب تقدیری نمی‌گیرد و می‌تواند اعرابش ظاهر شود.

۵۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «رَبِّ»، «رِضَا» و «مُنَا» (در گزینه‌ی ۱)، «هَوَا» (در گزینه‌ی ۲)، «اله» (در گزینه‌ی ۳) اعراب تقدیری دارند.

۵۷- گزینه‌ی ۱ صحیح است.

۲- للغائبه (ص: للغائب) - معرب (ص: مبنی).

۳- مبنی (ص: معرب)

۴- مقصور (ص: منقوص) - مرفوع محلاً (ص: مرفوع تقدیراً).

۵۸- گزینه‌ی ۳ صحیح است.

۱- جمع تکسیر (ص: مفرد مذکر) - مرفوع تقدیراً (ص: مرفوع لفظاً)

۲- مشتق و صفة مشبهة (ص: جامد)

۴- نكرة (ص: معرف بلاضافة) - ممنوع من الصرف (ص: منصرف).

۵۹- گزینه‌ی ۱ صحیح است. و در گزینه‌های دیگر: عالی: منقوص - سماء و صحراء: ممدود.

۶۰- گزینه‌ی ۳ صحیح است. و در گزینه‌های دیگر: الدنيا، الهوی، الهدی: مقصور - الولی، الرملی، المیلادی، الوفی: صحیح الآخر (چون یاء آنها مشدد است) - السعی، الوحی: صحیح الآخر (چون قبل از یاء ساکن است نه مکسور)

۶۱- گزینه‌ی ۲ صحیح است. اسم منقوص در حالت رفع و جر یاء آن به تنوین کسره تبدیل می‌گردد، و در عین حال علامت رفع و جر آن بر یاء ظاهر نمی‌گردد.

۶۲- گزینه‌ی ۴ صحیح است. «من» فاعل است و محلاً مرفوع، اما در سه گزینه‌ی دیگر مفعول به و منصوب محلاً است.

۶۳- گزینه‌ی ۲ صحیح است. ساعی (ص: ساع، اسم منقوص در حالت رفع و جر، اگر بدون ال باشد، آن حذف می‌شود)

۶۴- گزینه‌ی ۴ صحیح است.

۱- عرضه نکنیم (یعرضه الغرب: غرب آن را عرضه می‌کند) - خواهیم بود (معادل أدق برای فعل «نفز» نیست)

۲- عرضه‌ی (معادل أدق برای فعل «یعرضه» نیست) - رها کنیم (معادل صحیح برای «نرفض» نیست) - هم هم (در

عبارت عربی وجود ندارد) - خواهیم بود (← توضیحات گزینه‌ی ۱)

۳- عرضه‌ی (← توضیحات گزینه‌ی ۲) - دنبال نکنیم (معادل أدق برای «نرفض» نیست) - رستگار خواهد شد («نفز»

برای متکلم مع‌الغیر است)

۶۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. المستکبرین (مستکبران)، لایریدون (نمی‌خواهند)، التبعية (وابستگی)، سرقة (ربودن)، ثرواتنا

(ثروت‌هایمان)

۶۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها: ۱) مضاف‌الیه (ص: صفت) ۲) متعدّد (ص: لازم) ۳) مونث (ص:

مذکر)

۶۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در این گزینه، «الیتامی» اسم مقصور بوده و اعراب تقدیری دارد. در گزینه‌های ۲ و ۴، «اله و

معلّمة» مضاف به «یاء» متکلم شده و اعراب تقدیری می‌گیرند.

نکته: اسمی که به «ئ» (یاء مشدّد) ختم شود، منقوص نیست. لذا اعراب اصلی دارد. مانند «صحابی و النبّی» در

گزینه‌ی ۳

۶۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. اشتباهات سایر گزینه‌ها: ۱) ممنوع من الصرف (← منصرف، ۳) خبر مفرد (← صفت، ۴)

معرفّ بالاضافة (← نکره)

۶۹- گزینه‌ی ۲ صحیح است. اسم منقوص علامت رفع و جر آن تقدیری است، و اگر ال نداشته باشد یاء آن تبدیل به تنوین

کسره می‌گردد (ص: أنا ساع) که این امر در سه گزینه‌ی دیگر (راض، ایدی، ثمانی) رعایت شده.

۷۰- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱- محبوب (ص: محبوب، علتی برای حذف تنوین نیست). - الراضی (ص: الراضی،

مفعول‌به) - ۲- یحبّون (توضیحات گزینه‌ی ۱) - الراضی (ص: الراضی، مفعول‌به و اسم منقوص اصلاً کسره نمی‌پذیرد!)

۳- الراضی، محبوب، یحبّون (توضیحات گزینه‌های ۱ و ۲)

اسم لِأَنَّ و منصوب
خبر و مرفوع

الرَّاضِي عَنْ نَفْسِهِ غَيْرٌ مَحْبُوبٌ لِأَنَّ النَّاسَ لَا يَحِبُّونَ الرَّاضِيَّ عَنْ نَفْسِهِ

مبتدا- تقدیرا جارومجرور مضاف الیه و مجرور

مرفوع به نون منصوب

اعراب مفتوح

۷۱- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. ۱- ترجمه (ص: ترجمه، مجرور بحرف الجر). ۲- النص (ص: النص، مفعول به) - عین (ص: عین، فعل امر از باب تفعیل). ۴- الأخطاء (ص: الأخطاء)
 صفت و منصوب بالتبع
 باعراب اصلی فتحه
 صفت و منصوب بالتبع
 إقرأ النصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ عَيَّنِ الأخطاءَ الموجودةَ في ترجمة النصِّ.
 مفعول به و منصوب مفعول به و جار و مجرور مضاف الیه و مجرور
 منصوب

۷۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. تصحیح گزینه‌های نادرست:
 (۱) التی: معرفه - صفت و محلاً مرفوع بالتبع
 (۳) أَذْهَبْتُ: متعدّد - مبنی علی الفتح
 (۴) ها: مفعول به و محلاً منصوب

۷۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. تصحیح گزینه‌های نادرست:
 گزینه‌ی ۲) دَخَلْنَا: للمتکلم مع الغير
 گزینه‌ی ۳) مدینه: معرفه به اضافه - منصرف
 گزینه‌ی ۴) مساجد: نکره

۷۴- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. ۱- جمع تکسیر (ص: جمع سالم للمؤنث) - منصوب بالفتحة (ص: منصوب بالكسرة).
 ۲- ضمیر نون البارز (ص: ضمیر الواو البارز). ۴- لازم (ص: متعدّد) - مبنی (ص: معرب)

۷۵- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱- ممنوع من الصرف (ص: منصرف) - مجرور محلاً بحرف الجر (ص: مجرور بحرف الجر). ۲- منقوص (ص: مقصور) - منصرف (ص: ممنوع من الصرف). ۳- للمخاطبة (ص: للمخاطب) - مزید ثلاثی... (ص: مجرد ثلاثی)

۷۶- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. که یاء در تمام آن‌ها غیر مشدد و ماقبل مکسور است. اما در گزینه‌های دیگر: الغی، الغنی (به یاء مشدد ختم شده است یعنی یاء ماقبل ساکن) - القاری، المخطی (به همزه ختم شده‌اند نه حرف یاء) - الجزی (به یاء مشدد ختم شده است).

۷۷- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. که همگی آن‌ها مختوم به الف بدون همزه است. اما در گزینه‌های دیگر: أعداء، سخاء (ممدود) و لیلی (منقوص) هستند.

۷۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (لیلی: جامد ← حذف ۱) - (شاهدت: مزید ثلاثی من باب مفاعلة ← حذف ۳) (عبارة: نکره ← حذف ۴).

۷۹- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۳ الراضی: مبتدا و مرفوع تقدیراً است، چون در منقوص فقط ضمه مقدر است، اما در ۱ و ۲: مفعول به، و در ۴ اسم «ان» است که همگی منصوب با فتحه ظاهر هستند.

۸۰- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. آیدی (ص: آید در منقوص حرف «یاء» تبدیل می‌شود به تنوین کسره، مگر در حالت نصب و یا مضاف بودن و یا داشتن الف و لام).

۸۱- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (انسانی که آرزوهایش را کوتاه و کم می‌کند، او رستگار است) با در نظر گرفتن معنای عبارت مورد سؤال (آرزوها را در دنیا کوتاه و کم کن تا رستگار شوی).

۸۲- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. راضٍ (ص: راضياً مفعول و منصوب، لأنَّ المنقوص فى حالة النصب اعرابه ظاهرية). اما در گزینه‌های ۱ و ۴، هادياً و ساعياً: منصوب به اعراب اصلی ظاهری. و در ۲: قاضٍ، مجرور به اعراب تقدیری، هادياً و ساعياً و تنوین کسر به جای حرف «ی» محذوف است.

۸۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «أراضٍ» مفعول و منصوب است لذا نباید حرف «ی» از انتهای آن حذف شود (ص: أراضياً). در گزینه‌های ۲ و ۳ «قاضٍ و معاصٍ» چون منصوب، ذواللام و مضاف نیستند، به درستی حرف «ی» آنها حذف شده است. در گزینه‌ی (۴)، «الراعى المضحى» مرفوع تقدیراً هستند.

۸۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (۱) دورى کنى (علیکم، جمع است!) الشرور و الأشرار، جمع است!، - چه آنها بدی را برایت ... (اولاً: السیئات، جمع است، ثانیاً: لکم، جمع است!) . (۳) بدی ← توضیحات گزینه ۱) - گناهان (معادل دقیقی برای «سیئات» نیست) (۴) بر شماست که از بدیها ... (کلمه «الأشرار» در ترجمه لحاظ نشده است) - بدی ← توضیحات گزینه ۱)

۸۵- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه کلمه «راضی» مضاف و منصوب و ذواللام نیست حرف «ی» از آخر آن حذف می‌شود (راضٍ).

۸۶- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۲) الأعداء (ص: الأعداء، جمع عَدُوٍّ) - العالم (ص: العالم، جهان!) - (۳) الأعداء (ص: الأعداء، مبتدأ و مرفوع) - العالم (← توضیحات گزینه ۲) - غیر (ص: غیر، مفعول به) (۴) لينا (ص: لنا، لام جر همراه با ضمائر مفتوح می‌شود) - المستقبل (ص: المستقبل، مجرور ب «عن»)

۸۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (۱) ممنوع من الصرف (ص: منصرف) (۳) نكرة (ص: معرف بال) (۴) مجرد ثلاثی (ص: مزید ثلاثی من باب افعال) - مبنی علی الضم (ص: معرب)

۸۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. المعتدی: اسم منقوص و مفعول به را به اعراب آن در حالت نصبی ظاهری است. (۱) عصاً: اسم مقصور، مفعول به و منصوب تقدیراً. (۳) الفتى: اسم مقصور و مجرور تقدیراً. (۴) داع: اسم منقوص و خبر و مرفوع تقدیراً. اصل آن «داعی» بوده و حرف «ی» آن حذف شده است. نکته: هرگاه از انتهای اسم منقوص، حرف «ی» حذف شود، آن اسم حتماً اعراب تقدیری دارد.

۸۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه تمامی اسم‌ها به الف ختم شده‌اند، لذا مقصورند ولی در گزینه‌های دیگر: قوی، النبى، المثالی، الاستشاری، صحیح‌الآخر هستند نه مقصور و الضواحی و الوالی چون یاء ما قبل مکسور دارند منقوصند نه مقصور!

۹۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ولدا (والدان + ی): اسم مثنی مرفوع بألف (علامت فرعی) - یحبان: مضارع مرفوع بثبوت نون الإعراب (علامت فرعی). و در گزینه‌های بعدی کلمات «معلمة و مشاكل و إله و دعاء و مدرسة»، چون اسم مضاف به یاء متکلم هستند، دارای علامت تقدیری هستند و کلمات «والدی (والدین + ی) و الراحمین و هذان و الکتابان»، دارای علامت فرعی هستند.

۹۱- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ساع (ص: ساعياً، صفت و منصوب، اسم منقوص در حالت نصبی علامت اعراب آن ظاهری است نه تقدیری!)

۹۲- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «أهالی» اسم منقوص است که در حالت رفع علامت اعرابش تقدیری است و در این جمله نقش فاعل و مرفوع تقدیراً را دارد و چون مضاف است، نه می‌تواند «ال» بگیرد و نه «یاء» آن به تنوین تبدیل شود.

۹۳- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. الثانی و الماضی صفت و مجرور تقدیراً می‌باشند زیرا هر دو اسم منقوص هستند ولی در گزینه‌های دیگر کلمات علی و التدریب صحیح‌الآخر هستند.

۹۴- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. پاسخ این گزینه «انسان وقتی که به اهدافش برسد، باتقوا می‌گردد!»، از نظر معنی ارتباطی با عبارت سؤال «و تقوای الهی را پیشه کن زیرا تقوای الهی نزدیک و مجاور قلب انسانی نمی‌شود مگر این که (به خدا) برسد.»، ندارد.